

Växjö kommun

Rektorn vid Ulriksbergskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Ulriksbergskolan
i Växjö kommun

Tillsyn av Ulriksbergskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Växjö kommun under hösten 2011 och våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Ulriksbergskolan besöktes av Skolinspektionen den 14 mars 2012.

Helhetsbedömning

På Ulriksbergskolan genomfördes intervjuer med rektor, lärare, elevvårdsteam, och elever samt en rundvandring på skolan med elever som guider. Till grund för beslutet ligger också de dokument som skolan skickat in och som Skolinspektionen tagit del av.

Vid Skolverkets förra tillsyn (dnr 53:2005:1199) ålades skolan att åtgärda brister avseende elevens val, elever i behov av studiehundledning på modersmål, hem- och konsumentkunskap som inte erbjöds så att målen för år 5 kunde uppnås, samt att svenska som andraspråk gavs som stöd och inte som ett enskilt ämne. Denna granskning visar att skolan rättat till merparten av dessa områden. Studiehundledning erbjuds dock fortfarande endast i begränsad omfattning och där elevens vistelsetid i Sverige utgör urvalskriterie. Skolinspektionen vill betona att elevens behov ska styra tilldelning av stöd i form av studiehundledning, och detta är inte nödvändigtvis synonymt med huruvida eleven anses som nyanländ eller ej. För berörda elever kan avsaknad av detta stöd vara en anledning till svårigheter att nå målen, och detta ska beaktas vid val av stödinsats.

Kunskapsresultaten i årskurs 3 har sjunkit mellan 2010 och 2011 i både svenska och matematik. Lägst måluppfyllelse uppmäts i matematik där 72 procent når målen 2011. Resultaten i svenska har även gått ner i årskurs 5, från 100 procent år 2010 till 87 procent år 2011. Vid elevs bristande måluppfyllelse ska stöd erbjudas, och Skolinspektionen finner att skolan behöver förbättra sina åtgärdsprogram så att det framgår hur en stödinsats ska följas upp och utvärderas. Skolans elevdokumentation behöver också förtydligas där de skriftliga omdömena uppvisar brister genom en för svag koppling till kunskapskraven varvid det inte blir klart för eleven och dess vårdnadshavare hur långt eleven egentligen kommit i sin kunskapsutveckling.

Skolan bedriver ett förebyggande värdegrundarbete, och de elever som Skolinspektionen pratat med uppger att de trivs och framhåller vidare sina engagerade lärare. Eleverna betonar särskilt de klassresor som genomförs i årskurs 3 och 6. Elever och rektor har delvis skilda uppfattningar om hur finansieringen av dessa resor går till, och vem som får följa med. Då ord står mot ord kan inte Skolinspektionen ta ställning i sak, men vill poängtera vikten av att finansieringen av skolresor sker genom kommunala medel, genom att elever på frivillig

väg samlar in pengar eller genom frivilliga bidrag av vårdnadshavare. Är aktiviteten att betrakta som en del av utbildningen ska alla elever få delta oavsett hur mycket eleven i fråga eller dennes vårdnadshavare bidragit med. Bidrag från vårdnadshavare måste båda vara, och framstå som helt frivilliga.

Skolinspektionen pekar således i denna tillsyn på några områden där huvudman och rektor måste vidta åtgärder för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Ulriksbergskolan i Växjö kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Växjö kommun att senast den 14 september 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt som eleverna behöver och har rätt till.

Rektor ser inte till att beslut fattas om åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Skolan ska ge studiehundledning på modersmålet till de elever som har behov av det (5 kap. 4 § skolförordningen).
- Rektor ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § första stycket skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Se till att de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt som eleverna behöver och har rätt till.

Rektor ser inte till att beslut fattas om åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering:

Enligt författningarna ska elever som har behov av studiehandledning på modersmålet erbjudas detta. Vidare ska rektor se till att åtgärdsprogram utarbetas för elever som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammen ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Trots att hälften av skolans elevunderlag utgörs av barn med annat modersmål än svenska är det vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn endast en elev som har tillgång till studiehandledning på modersmålet. Vid intervju med rektor framkommer att skolans praxis är att endast erbjuda nyanlända elever detta stöd. Skolinspektionen vill poängtera att elevens behov av studiehandledning kan gå utöver den tidsperiod då eleven benämns som nyanländ, och det är elevens behov som ska styra tilldelning av stöd i form av studiehandledning, inte hur länge eleven varit i Sverige.

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av uppvisar brister avseende hur en stödinsats ska följas upp och utvärderas. För att kunna avgöra om en åtgärd är lämplig och tillräcklig behöver dess effekter synliggöras och bedömas. För att möjliggöra en sådan värdering måste det finnas en planering för hur man ämnar följa upp dess verkningar, och detta ska framgå av åtgärdsprogrammet.

Rektor måste således se till att studiehandledning ges till de elever som har behov av det, och besluta om åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Författning:

5 kap. 4 § skolförordningen

3 kap. 9 § första stycket skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling vara kopplade till kunskapskravet i respektive ämne som eleven får undervisning inom ramen för läroplanen.

Av de dokument som Skolinspektionen tagit del av framkommer att de skriftliga omdömena hanteras olika. I vissa ämnen utfärdas informativa omdömen med tydliga kopplingar till kunskapskraven. I andra präglas omdömet av svepande beskrivningar av elevens allmänna förhållningssätt till ämnet och tillhörande metodik, till exempel att eleven är intresserad eller bra på att samarbeta. Då dessa värderingar får stå isolerade utan tillräcklig koppling till ämnets kunskapskrav får omdömet inte den informativa karaktär avseende den enskilda elevens progression så som det föreskrivs i lagstiftningen. Blockomdöme i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen ges också i årskurs 4 vilket inte heller är i enlighet med författningarnas krav. Från och med årskurs 4 är kursplanerna och kunskapskraven olika för de respektive no- och so-ämnena och därmed kan ämnesövergripande omdömen inte godtas.

Skolan måste således se till att de skriftliga omdömena utformas på ett sådant sätt att elevens progression i förhållande till kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i framgår. I årskurs 4 ska inte naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen anges i block, utan separat ämnesredovisning ska ske.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

För årskurs 3 och 5 finns resultat rapporterat för år 2010 och 2011. Det finns inga uppgifter om resultat som sträcker sig längre tillbaks i tiden. För årskurs 3 har måluppfyllelsen gått ner, från 91 procent i svenska och 84 procent i matematik år 2010, till 85 procent i svenska och 72 procent i matematik år 2011. För svenska som andra språk noteras istället en ordentlig uppgång, från 55 procent år 2010 till 97 procent år 2011. Resultaten harmonierar i stort med de nationella proven. Pojkar visar ett något bättre resultat inom matematik då de når målen i högre utsträckning på det nationella ämnesprovet, framförallt inom delproven massa och tid, räkna i huvudet, och matematiska problem. Här ligger även flickornas resultat betydligt under rikssnittet.

Årskurs 5 redovisar försämrade resultat i svenska, där 100 procent av eleverna nådde målen år 2010 mot 87 procent år 2011. För svenska som andraspråk noteras en förbättring, från 64 procent år 2010 till 73 procent år 2011. Det finns inga uppgifter om skillnader mellan pojkar och flickors resultat år 2011. Enligt skolans egen analys är det främst läs- och ordförståelse som upplevs som svårt av eleverna. I engelska når 89 procent av eleverna kunskapskraven år 2011, och i matematik uppmäts ett resultat om 92 procent vilken är en förbättring från år 2010 då 87 procent av eleverna nådde kunskapskraven. I de ämnen som inte omfattas av nationella prov, med undantag av idrott och hälsa, redovisas 100 procent måluppfyllelse.

Värdegrundsarbete

De elever som Skolinspektionen talat med uppger att de trivs mycket bra på skolan. De upplever skolan som lugn och trygg, att lärarna ingriper ifall det skulle uppstå bråk, och de beskriver kompisräd och kompisplank, system som skolan inrättat för att försöka sträva efter att ingen är ensam och utanför på rasterna. Rektor bekräftar denna bild, och framhåller att skolan pratat mycket om värdegrundsfrågor med utgångspunkt kring vad som utmärker en bra kompis. Skolan har arbetat fram en stödande dokumentation för att tydliggöra de ramar som ligger till grund för den dagliga verksamheten avseende skolans grundvärderingar och tillhörande ordningsregler. I den kommunövergripande nöjdhetsundersökningen som genomfördes år 2010 i årskurs 2 och 5 framkommer dock att 36 procent av vårdnadshavarna i årskurs 5 upplever att barnen inte får lugn och ro i skolan. Som en del i sitt kartläggningsarbete har skolan under 2011 genomfört en likabehandlingsenkät där de undersökt hur eleverna uppfattar sin skolvardag. I den framkommer indikationer på otrygghet främst bland de äldre eleverna i årskurs 4-6. 20 procent av eleverna uppger att de blivit kränkta av elever. Trakasserier, diskriminering, och kränkningar

sker mestadels med ord samt till viss del genom slag och knuffar, och det händer mestadels vid tillfällen när vuxna inte är närvarande. Skolan lyfter fram barnens språkbruk som ett utvecklingsområde som man vill arbeta mer med. Inför tillsynen har Skolinspektionen även genomfört en enkät som elever i årskurs 5, deras vårdnadshavare, samt pedagogisk personal deltagit i, och resultaten skiljer sig delvis från den kommunövergripande undersökningen. Variabler som trygghet och studiero visar för Ulriksbergskolan högre indexerade värden än för kontrollgruppen av samtliga skolor där regelbunden tillsyn sker under våren.

Beskrivning av Ulriksbergskolan

Ulriksbergskolan ligger centralt i Växjö, i stadsdelen Väster. Skolan är byggd på 1950-talet och har blivit tillbyggd och renoverad i omgångar för att möta skiftande behov. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök pågår upprustning av omklädningsrummen. Projektet har dock kraftigt försenats vilket medför att det i nuläget saknas möjligheter att byta om och duscha i samband med idrottsundervisningen för en del elever. Det saknas matsal och eleverna äter sin lunch på ett äldreboende som ligger precis intill. Verksamheten omfattar F-6 och är uppdelad i tre olika organisatoriska grupper. För F-3 finns två arbetsenheter; Blända F-3 och Dacke F-3. Inom Blända och Dacke har man traditionella klasser, och man arbetar i huvudsak med klasslärare, men den inre organisationen är inte identisk mellan Blända och Dacke utan har formats efter lärares skilda önskemål. I arbetsenheten 4-6 finns en annan uppdelning där man i större utsträckning utgår ifrån årskursen. Varje årskurs disponerar två klassrum, elever arbetar i olika grupperingar, och man har påbörjat ett system där undervisningen organiseras efter lärares behörighet.

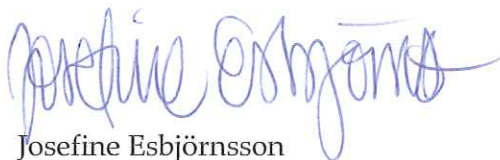
Upptagningsområdet utgörs av näraliggande bebyggelse och består av både villakvarter och hyreshus. Skolans elevpopulation har förändrats de senaste åren då många elever aktivt sökt sig till Ulriksbergskolan, och skolans personal framhåller vid flera tillfällen mångfalden bland eleverna som en tillgång. Ungefär 50 procent av skolans elever har annat modersmål än svenska.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Annika Mullaart Ed, Lena Godin och Tommy Månsson.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Josefine Esbjörnsson
Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).